

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nederijska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inserate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Moskovske stiske vedno večje

Novembra meseca preteče 12 let, odkar so v Rusiji na krmlu sovjeti. To je pač zadosti dolga doba, da bi se bila mogla vzpostaviti država in gospodarstvo, vsaj v toliki meri, da bi bila v tej največji agrarni deželi sveta zasigurana prehrana prebivalstva. In vendar se je moralo letos po vseh večjih mestih Rusije konstatirati, da primanjkuje kruha, in so se uvedle krušne karte, kakor v zadnjem letu svetovne vojne in v začetku revolucije ter za časa velikega glada. Vsak »delovni« prebivalec Moskve, Leningrada in drugih večjih mest dobiva dnevno na podlagi karte 520 gramov, dočim si morajo »nedelovni« člani prebivalstva preskrbeti kruha v prostem trgovinskem obratu, v katerem je seveda spričo pomanjkanja silno drag. Zato je razumljivo, da je bilo to vprašanje os, okoli katere se je sukal letošnji kongres ruske komunistične stranke.

Če je gospodarska organizacija v Rusiji tako slaba, da ni niti prehrana velikih mas v mestih zasigurana (v Sibiriji in v Povolžju razpolagajo kmetje še z velikimi zalogami žita, ga pa nočejo oddajati, ker iz mest ne dobe v zameno najnujnejših industrijskih izdelkov), potem je seveda nemogoče zvišati izvoz žita v inozemstvo v toliki meri, da bi bila trgovinska bilanca aktivna, tako da bi mogla država uvažati, oziroma plačevati inozemsko industrijsko blago. Spričo tega je nastalo v komunistični stranki, ki je neomejeni gospodar Rusije, vprašanje, ali se da še zagovarjati in izvesti pospešena industrializacija dežele s tem, da bi se v masah uvažali stroji v svrhu industrializacije, v prvi vrsti elektrifikacije dežel. To je tista točka, iz katere je izšla takozvana desničarska opozicija, kateri se je bil postavil na čelo znani vrhovni ideolog ruskega komunizma Buharin. Opozicija je naglašala, da bi bilo v prvi vrsti potrebno uvažati iz inozemstva ne stroje, ampak one gotove izdelke inozemske industrije, ki jih neobhodno potrebuje kmečko prebivalstvo, da bi rajši in lažje oddajalo žito na ruski trg. Z industrializacijo naj se pa počaka, oziroma naj se izvaja počasi, kakor to zahtevajo dane razmere.

Po dolgih in hudih diskusijah na različnih strankinih konferencah, ki bi bile kmalu stale opozicijo glavo, kakor svojčas Trockega, se je očitno dosegla neke vrste kombinacija v tem smislu, da bi sovjetska vlada dobila kreditov za velikopotezno industrializacijo in izgradnjo gospodarstva po izvestnem izracionaliziranem načrtu iz Amerike, gotove izdelke za potrebščino kmetkega prebivalstva pa iz Nemčije, seveda pod pogojem, da bi Nemčija, s katero se začno v kratkem trgovinska pogajanja v Berlinu, obenem dovolila v to svrhu potrebne kredite. Sploh se je opazila na strankinem kongresu tendenca, rešiti socializem po gospodarski politiki, ki bi bila racionalno izračunana v vseh podrobnostih, pred naraščanjem kapitalističnih tendenc in pred gospodarskimi težavami mest in delavstva, ki se še v 12 letu sovjetskega režima vedno iznova pojavljajo. So ljudje, ki menijo, da vsemogočni Stalin, ki je povzročil poraz kmetom prijazne opozicije, s svojim poudarjanjem radikalnega socialističnega stališča, z nameravanjem pospešenjem industrializacije in s socializacijo in kolektivizacijo kmetkega gospodarstva ne misli resno, ampak hoče le s temi frazami prikriti koncesije, ki jih bo režim moral slejkoprej dovoliti kmetom. Bog vedi, kaj je resnica, na vsak način je čisto negotovo, kaj misli Stalin, ki je vse kaj drugega, nego mož, ki bi si belil glavo s teorijami. Zaenkrat je za njega glavno, da ohrani stranka moč in z njo on.

Da gre v prvi vrsti za to, da se ohrani boljševiški režim, boljše rečeno, popolna diktatura stalinovcev, dokazujejo tudi dogodki v Berlinu, ki so bili inscenirani od sovjetov. Treba je, da se v ruskih množicah vzdržuje ona psihologija »prihajajoče in zmagujoče svetovne revolucije«, ki je potrebna, da mase oddajajo svoje glasove komunistom. Kajti treba je vedeti, da se pravkar vršijo volitve v sovjet, ki še niso zaključene. Da razpoloženje mnogih kmetkih mas v najrazličnejših krajih ogromne države režimu ni prijazno, dokazuje tudi najnovejši režimski dekret, s katerim se hoče zadušiti vsako kulturno udejstvovanje in razširjanje moralnega vpliva verskih družb. To vse skupaj ni nič drugega, kakor prikrivanje notranje slabosti boljševiške ideologije in gospodarskega sistema. Tudi napovedovanje »komunistične revolucije« avgusta meseca v Nemčiji predstavlja samo najnovejši šlager Stalinovega tabora, ki rabi te vrste slepivo za rusko ljudstvo.

Pelegrinetti se sestal z dr. Srskićem

Belgrad, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Danes sta se sestala, kakor smo javili, prvi pravosodni minister dr. Srskić in nuncij Pelegrinetti. Oba sta imela kratek razgovor in pri-

pravila tla, na podlagi katerih naj bi se pričela pogajanja z Vatikanom. V nedeljo bo nuncij Pelegrinetti odpotoval v Rim.

Delegacija episkopata pri prosvetnem ministru

Spomenica nadškola dr. Bauerja o ljudsko-šolskem zakonu

Belgrad, 10. maja. (Tel. »Slov.«) O avdienci episkopata, zastopanega v Belgradu po nadškofu Rodiču in pravoslavnem škofu Letiču pri ministru za prosveto Maksimoviču, je Vaš dopisnik zvedel, da je minister za prosveto Boža Maksimovič predložil deputaciji spomenico, katero je poslal zagrebški nadškof

Bauer ministru in v kateri točko za točko razlaga stališče katoliške cerkve glede šolskega vprašanja in osnutka ljudskošolskega zakona. Minister je zastopstvu cerkve dejal, da bo, kadar bo zakon gotov in kadar bo na dnevnem redu, zaslišal in zaprosil tudi za mnenje katoliški, oziroma pravoslavni episkopat.

Bohinj - centrum našega zimskega sporta

Prihodnjo zimo velike prireditve v Bohinju -- Nj. Vel. kralj naprošen za protektorat

Belgrad, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Zimsko-sportna zveza je zaprosila Nj. V. kralja za protektorat za prve meddržavne zimske sportne tekme, ki se bodo vršile prihodnjo zimo v Bohinju. Istočasno naj bi bile tam vojaške smuške tekme med posameznimi armadami jugoslovanske vojske. Prvotno se je nameralo, da bi bile te tekme v velikem stilu in da bi bile navzoče ne samo jugoslovanske armade, ampak tudi vojaški oddelki iz Češko-slovaške, Romunije in Francije. Tozadevna pogajanja po našem vojnem ministertvu niso dovedla do zaželenega uspeha. Radi tega je ta načrt velikih mednarodnih tekem, zlasti med armadami male antante, padel v vodo.

Glede na to, da tekem ima zveza že pri- stanek srednjeevropske smuške federacije in tudi vojno ministrstvo sedaj, kar se tiče jugoslovanske armade in njene udeležbe, ne zavzema odklonilnega stališča.

Deputacija, ki so jo tvorili: predsednik dr. Ivo Pirc, načelnik trgovinskega ministertva dr. Žižek in dr. Hristič je zaprosila za avdienco pri Nj. V. kralju, ki ji je odrejena za jutri dopoldne. Pri tej priliki bo deputacija kralja prosila za protektorat in naklonenost. Deputacija naše velike smuške zveze bo radi financiranja te velike prireditve v Bohinju in radi ureditve drugih stvari te dni obiskala vsa v poštev prihajajoča ministertva.

Podpisovanje delnic Agrarne banke

Belgrad, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Komisar privilegirane agrarne banke Vojin Gjuričič pripravila vse potrebno, da se čim prej prične podpisovanje delnic. P. A. banke. Nad polovico kapitala je že sedaj osiguranega na podlagi zakona. Iz ravnateljstva za kmetijski kredit se prenese v agrarno banko 120 milijonov, razredna loterija vloži 20 milj., narodna banka in poštna hranilnica sta se odločili, da vložita vsaka po 20 milj. Na ta način je zbran denar 180 milijonov. Nadalje je Gjuričič naprosil družbo, ki skrbi za zrakoplovni promet med Zagrebom in Belgradom, naj brezplačno spušča med svojo vožnjo letake, ki pozivajo prebivalstvo, naj se poslužuje te ustanove. Istočasno je Gjuričič odredil, da se rezervni fond hipot. banke v višini 80 tis. uporabi za podpis delnic agrarne banke.

Vprašanje pravopisa

Zagreb, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila v Zagrebu konferenca strokovnjakov za ureditev pravopisa. Konferenca se je vršila v jugoslov. akademiji. Navzoči so: vseuč. profesorji dr. Ramovš iz Ljubljane; Tomislav Maretič, dr. Dragutin Boranić in Stjepan Ivšić iz Zagreba, dr. Aleksander Belić in Kujbakin iz Belgrada. Ta konferenca je nadaljevanje konference, ki se je lani pričela in ki obravnava vprašanje srbo-hrvatsko-slovenskega pravopisa.

Spahov povratak iz Turčije

Sarajevo, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Dr. Mehmed Spaho se bo jutri vrnil iz Turčije, kjer se je mudil na odhodu.

Zagrebske vesti

Zagreb, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Minister za soc. politiko dr. Mate Drinković se mudi v Zagrebu. Danes ga je obiskal župan dr. Srkulj. Razpravljala sta o vprašanjih, ki se tičejo zagrebške občine in spadajo v področje ministertva za soc. politiko. Tako se je med drugim dosegel sporazum v vprašanju prestavitve zakladne bolnice s sedanjega neprimernege mesta v Salato, kakor tudi v vprašanju nekaterih invalidskih barak.

Seja zveze mest se bo jutri vršila v Zagrebu. Na seji bodo obravnavali o novih davkih. V prvi vrsti se bo razpravljalo o fin. vprašanjih mest posebej. Župan dr. Srkulj je danes izjavil, da se bo na seji razpravljalo v bodočih skupnih korakih v vseh vprašanjih, ki zanimajo mesta.

Zakon o turizmu gotov

Belgrad, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Zakon o turizmu je gotov. Bil je že predelan v odboru gospodarskih ministertev, ki ga je sprejel v poslednji redakciji. Kakor je Vaš dopisnik zvedel, obsega zakon o turizmu predvsem določbe za dvig naše hotelske industrije. Predmeti, ki so potrebni za hotelirstvo, se oprosti carine, in sicer gotovi predmeti, ki se uporabljajo pri gradnji novih in moderniziranju starih hotelov. Zakon najbrž ne bo prišel pred vrh. zak. svet, ampak bo brž objavljen v »Sl. Novinah« in bo stopil takoj v veljavo. Namen je, da bi zakon uredil že letošnjo sezono.

Zakonodajni svet

Belgrad, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Vrhovni zakonodajni svet je na svojem poslednjem sestanku sklenil, da se vrši prihodnja seja okoli 16. maja. Najbrž pa se bodo seje preložile radi binokostnih praznikov. Pred VZS je razmeroma malo materijala. Kot prva stvar bo na dnevnem redu zakon o invalidih, ki je že razdeljen med člane. Nato pa pride na vrsto zakon o gozdovih.

Grozen zločin odkrit v Nišu

Belgrad, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Včeraj so na železniški postaji v Nišu odkrili grozen zločin. Belgrajska kriminalistična policija skoro nima podobnega slučaja v svoji zgodovini. Dne 7. maja je bil oddan na belgrajski železniški postaji zaboj z vrečo obšit na naslov dr. Pavloviča v Nišu. 8. maja je prišla pošiljka v Niš. Kot drugo blago so jo izložili v skladišče. Tu je nekaj dni ležala, ker pa se nihče ni javil in ker dr. Pavlovič v Nišu sploh ni znan, Ker je pošiljka pričela smrdeti, so jo odprli. V vreči so našli človeško truplo brez glave in brez nog. Kot poročajo iz Niša, izvira truplo od mladega človeka, ki so mu v Belgradu odrezali glavo in odsekali nogi. Človek je očitno bil iz premožnejših belgrajskih krogov, na kar se da sklepati iz njegove kože in negovanja telesa. Največje zanimanje vlada za to, kje je njegova glava in kje je storilec. Niška policija je takoj obvestila belgrajsko in obe vodita preiskavo. Belgrajska policija se prizadeva, najti pošiljalca. V Belgradu se govori, da gre za zločin iz rafinirane mondene belgrajske družbe.

40 otrok zgorelo

Newyork, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Pri požaru v Xochilapi v mehiški državi Guanajuti je zgorelo 40 šolskih otrok.

Zakon o srbski pravoslavni cerkvi

Justični minister g. dr. M. Srskić je izdelal zakonski načrt o ureditvi srbske pravoslavne cerkve. Ta zakonski načrt se precej razlikuje od načrta, ki ga je izdelal sveti sinod. Potemtakem se glede tega zakonskega načrta ne strinja justični minister z mnenjem patriarha in sv. sinoda. Na več sestankih med justičnim ministrom dr. Srskićem in člani sv. sinoda so se vršili razgovori o zakonu o ureditvi srbske pravoslavne cerkve. Dosedaj pa še ni prišlo do sporazuma v teh vprašanjih. Zato je nastopil zastoj in zakon še ni bil izdan, čeprav obstoji želja, da bi bil zakon čim prej sprejet.

Jugoslavija - Romunija 3:2

Bukarešt, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Ob ogromni udeležbi občinstva se je danes vršila tekma za kraljevi pokal med Romunijo in jugoslovansko reprezentanco. Tekma je končala 3:2 v korist Jugoslavije.

Na Dunaju se boje nemirov

Dunaj, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Odločitev Streeruwitzve vlade, ki je preključila prepoved dunajskega župana za vse nastope uniformiranih zvez, ki so bili že prijavljeni, povzroča na Dunaju bojazen, ali bo prihodnja nedelja potekla brez resnih posledic. Za prihodnjo nedeljo je bilo naznanjenih 15 nastopov Heimwehra in Schutzbunda samo na Dunaju, drugod v Nižji Avstriji pa še 5 drugih nastopov. Policija je odredila najstrožje varnostne odredbe. Komunistična »Rote Fahne« že sedaj hujska svoje pristaše, naj se postavijo proti fašizmu, dediču Seiplove vlade. Dunajski župan Seitz se je udal odredbi vlade in prepoved nastopov odgodil do 13. maja. Zvezni kancler Streeruwitz se je pri tem skliceval na zakonite določbe, po katerih dunajski deželni glavar ni več mogel prepovedati nastopa Heimwehrovcev pred votivno cerkvijo, ker je bil že pred več tedni policijsko priglašen, dočim je deželni glavar zamudil rok za prepoved.

Če bo nedelja potekla brez resnih dogodkov, je možno, da bi se Streeruwitzeva vlada pridružila socialdemokratski ponudbi o medsebojni razorožitvi, ne da bi mogli Heimwehrovi govoriti o tem, da so bili nenadno prevarjeni in da se z njimi postopa enostransko. Tudi v krščansko-socialni stranki je večina za razorožitev.

Nemčija in mednarodno manjšinsko vprašanje

Berlin, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Spomenica nemške vlade, ki je bila izročena v vprašanje mednarodnega manjšinskega prava odboru trojice v Svetu Društva narodov, bo objavljena v najkrajšem času. Podlago te spomenice tvori načelno stališče, ki ga je zavzel dr. Stresemann na zadnjem zasedanju Sveta Društva narodov v Zenevi. Za reformo manjšinskega prava so po nemškem mnenju merodajne sledeče tri točke: 1. pritegnitev onih narodov, ki so bili dosedaj izključeni od posvetovanja o manjšinskih pritožbah, 2. praktično izvrševanje jamstvene dolžnosti, ki jih je prevzelo Društvo narodov za manjšinske pogodbe preko konkretnih manjšinskih pritožb, 3. razčiščenje vprašanja, kakšen obseg ima sploh ta jamstvena dolžnost Društva narodov. Od Sveta Društva narodov se mora zahtevati, da pristane na načela jamstvene dolžnosti in da pomiri manjšine glede bodoče ureditve njihovega razmerja. Zahtevati se mora ureditev stalnega organa pri Društvu narodov, ki se bo trajno bavil z manjšinskimi vprašanji in ki bo urejen sliče, kakor je urejen odbor za gospodarska in prometna vprašanja.

Baldwin o izpraznitvi Porenja

London, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Baldwin je včeraj izjavil, da bi angleška vlada pozdravila skorajšnjo izpraznitev Porenja po francoskih, angleških in belgijskih četah, seveda s pridržkom, da bi s tem zakonita pravica antantnih vlad do zasedbe ne bila prikrajšana.

Rusija vpelje latinico

Leningrad, 10. maja. Akademija znanosti je sklenila, da se uvede v vsej sovjetski Rusiji latinica. Odrejene so obsežne priprave, da se bodo s 1. januarja 1930 tiskale vse knjige in časopisi v latinici.

Novi cestni zakon podpisan

Nj. Vel. kralj je podpisal in proglasil zakon o državnih in nedržavnih cestah. Glavne določbe tega zakona so:

Splošne določbe.

§ 1. Državne ceste so one ceste, ki služijo v glavnem prometu med posameznimi kraji države ali pa jih vežejo z glavnimi prometnimi cestami sosednih držav ali glavnih pristanišč, kot tudi one javne ceste, ki so iz drugih razlogov posebno važne za državo.

§ 2. Mostovi in drugi umetni projekti na državnih cestah so sestavni del cest.

§ 3. Državne ceste s pripadajočimi zemljišči za uporabo cest so javno dobro. Ne smejo se uporabljati nasprotno svojemu namenu in ne morejo se obremenjevati ali odvzemati po posebnem pravu, temveč samo po odredbah tega zakona.

§ 4. Državne ceste ob enem z objekti in pripadajočimi zemljišči morajo biti vpisani kot državna last v zemljiške knjige.

§ 5. Navaja vse ceste, ki veljajo doslej kot državne ceste. V Sloveniji se navajajo te ceste:

1. Samobor — Kostanjevica — Novo mesto — Trebnje — Višnja gora — Ljubljana — Medvode — Kranj — Jesenice — Kranjska gora — avstrijska meja.
2. Maribor — Ptuj — Ormož — zveza z državno cesto Varaždin—Čakovac.
3. Virgin most — Karlovac — meja Hrvaške in Slovenije — Metlika—Novo mesto.
4. Čakovac — Dolnja Lendava — madjarska meja.
5. Vrbovsko — Delnice — Lokve — Jenče — Cavlje — Sušak.
6. Ljubljana — Vrhnika — Logatec — Planina — italijanska meja.
7. Ljubljana — Trojane — Vransko — Celje — Konjice — Slovenska Bistrica — Maribor — Št. Ilj — avstrijska meja.

Vse ostale ceste, ki niso tu našteje, so samoupravne, tudi če so dosedaj bile državne.

§ 6. Nove ceste se proglašajo za državne samo z zakonom.

Gradnja in vzdrževanje državnih cest.

V §§ 7—11 so navedeni predpisi za gradnjo in vzdrževanje državnih cest. Posebno važen je § 11., ki se glasi:

V svrhu graditve ali popraviljanja državnih cest ali mostov imajo osebe, ki se legitimirajo s pismenim pooblastilom pristojne oblasti, pravico, da na tujih zemljiščih izvrše potrebna pripravljala dela. Storjeno škodo bodo gradbene oblasti na podlagi cenitve po zakonskih predpisih poravnale. Če se oškodovana stranka ne bi zadovoljila z odmerjeno odškodnino, potem ima pravico, da v roku 30 dni, v številni od dneva obvestitve, zahteva, da ji škodo določi pristojno redno sodišče.

Ekspropiacija.

§ 12. Vsako nepremično dobro, kot tudi vse stvarne pravice, se morejo začasno ali stalno zasesti za neposredno kot tudi za povredno potrebo državnih cest.

§ 13. Zasebna cerkvena, odnosno verska, občinska, selska, okrajna in oblastna dobra se razlaste za potrebe državnih cest z odškodnino lastnikom po zakonskih predpisih o ekspropiaciji nepremičnin za splošne in narodne potrebe. Kakor hitro je načrt ekspropiacije na pristojnem mestu odobren, morejo gradbene sekcije pričeti z delom na razlaščenem zemljišču, vendar pa so dolžne pred pričetkom dela obvestiti lastnike o ekspropiaciji in mu izročiti načrt razlastitve. Proti temu ni pritožbe.

§ 15. Za graditev in popravilo državnih cest je potreben kamen, pesek in gramoz se more vzeti iz oblastnih, občinskih in cerkvenih zemljišč, v kolikor ga lastniki ne uporabljajo za lastne namene. Če so imeli lastniki teh zemljišč od tega dohodek, potem dobe odškodnino. Dobivanje kamena, gramozov in peska iz javnih rek, morskih in jezerskih obal je brezplačno in svobodno. Kje se ima to vršiti, odrede gradbene sekcije.

Vzdrževanje in nadzorstvo cest.

§§ 16—18. Nadzorstvo nad cestami vrši gradbeni minister preko svojih organov. Za vsakodnevno popravilo na cestah se postavljajo cestarji in nadzorniki državnih cest.

Kritje stroškov.

Državne ceste in objekte na njih gradi gradbeno ministrstvo iz državnih sredstev in prispevkov.

§ 20. Vsa dela in nabave se vrše po predpisih o graditvi javnih del in zakona o državnem računovodstvu.

§ 21. Če je državna cesta, ki gre skozi mesto, tlakovana, ali je na zahtevo dotične občine izdelana kot mestna ulica, potem padajo stroški za vzdrževanje tega dela ceste in višek stroškov za graditev ceste v breme te občine. Pri graditvi mostov na državnih cestah v mestih pada višek stroškov, povzročen vsled potreb mesta, na dotično občino. Večja popravila takih mostov izvrši država, stroške pa nosi polovico država in dotična občina.

§ 22. Kdor povzroča znatno večje stro-

Proslava 10 letnice Velike Romunije

Zavezniški romunski narod slavi desetletnico svojega zedinjenja. Po velikih, mnoga stoletja trajajočih borbi za samostojnost romunski narod lahko s ponosom gleda na svojo srečno sedanost, združen v Veliki Romuniji. Na proslavah je častno zastopana tudi naša država z raznimi delegacijami iz vseh delov naše domovine. Vojaško delegacijo vodi vojni minister general Hadžić. Svojemu zavezniku, s katerim nas vežejo tudi sorodniške vezi med obema vladajočima dinastijama, tudi mi želimo napredka in blagostanja.

Bukarešt, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je po vsej državi začela proslava desetletnice zedinjenja. Trajala bo od 10. do 12. maja po vsej Romuniji. Že v zgodnjih jutranjih urah so bile ceste polne občinstva, posebno v okolici patriarhatske ceste. Ob 11 dopoldne je bila zbrana nepregledna množica ljudi na veliki paradni cesti Calea Victoria. Vse mesto je v zastavah. Z zvočniki se na najrazličnejših delih mesta razglašajo pomen proslave, povsod igra godba in slavnostno razpoloženje vlada splošno. V patriarhalni cerkvi je bila slovesna služba božja, katere so se udeležili člani kraljeve rodbine, regentskega sveta, vlade, mnogi parlamentarci, diplomatski zbor in visoki uradniki. Opoldne je bila velika vojaška parada, katere so se udeležili ne samo garnizija v Bukarešti, temveč tudi odposlanstva vseh polkov, društvo bojnikov iz l. 1877, društva bojnikov

iz svetovne vojne, invalidi, skavti in druga društva. Zvečer so bile po vsem mestu bakljade in mesto je bilo slavnostno razsvetljeno. Tudi po deželi so se povsod vršile velike slovesnosti. V vseh krajih so se v spomin vsadili »hrasti zedinjenja«.

Bukarešt, 10. maja. (Tel. »Slov.«) V proslavo desetletnice obstoja velike Romunije je izdana amnestija za politične zločine, storjene do 21. decembra 1928, razen onih političnih zločinov, ki so zvezani z umorom ali tatvino, in razen, storjenih po javnih uradnih ali osebah, ki so bile že predkaznovane, in po komunistih za dejanja, ki se smatrajo za motenje javnega reda. Ker spada amnestija v predprave kralja, se bo amnestija sicer proglasila s kraljevim dekretom, njen obseg pa bo določil parlament.

Bukarešt, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Ob 10 letnici obstoja velike Romunije je sedemletni kralj Mihael zapisal v zlato knjigo zedinjenja sledeče besede: »Ljubi Bog naj brani in utrdi zedinjenje. Mihael.«

Praga, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Ob desetletnici Romunije pišejo češkoslovaški listi obširno o sosednji in prijateljski državi. V »Českem Slovu« naglašajo dr. Beneš, da izvira prijateljstvo in solidarnost med obema državama iz skupnosti vseh idejnih načel med vojno in po vojni, iz skupnosti interesov in soglasja splošne politične orientacije.

Angleški parlament razpuščen

Prestolni govor o zunanji politiki. - Volitve bodo 30. maja.

London, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Danes opoldne je bila angleška poslanska zbornica zaključena s prestolnim govorom, v katerega zunanje-političnem delu se izraža zadovoljstvo o tem, da so Anglija in vsi deli njene svetovne države ratificirali Kellogovo pogodbo. Posebno se pozdravlja, da je Anglija priznala vladu v Nankingu. O politiki razoroževanja se navaja, da govor ameriškega zastopnika v Zenevi ni nudi upanja, da bi bila v kratkem mogoča rešitev razorožitve na morju. Angleška vlada bo pospeše-

vala odpravo vojne s plini in bakterijami. Glede notranjepolitičnega položaja se poudarja, da brezposelnost sicer še povzroča skrb, da pa se je ugotovilo, da se brezposelnost zmanjšuje. Kralj je parlament danes slovesno razpustil. Nove volitve bodo 30. maja in novi parlament se bo sestel 25. junija. Angleški kralj je prvič po svoji bolezni sam vodil državni svet, ki je ob enem zadnji, katerega je vodil lord Balfour kot lord-predsednik, in ki radi ozdravljenja kralja v prihodnjem parlamentu ne bo več obstojal.

Vpad v sovjetsko ozemlje

Moskva, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Na rusko ozemlje ob afganistanski meji so vdrla tolpe, ki ropajo in plenijo in ki hočejo strmgolaviti sovjetsko oblast v srednjeazijskih pokrajinah. Sovjetske čete so jih deloma pogonale preko meje, deloma pa se še z njimi borijo.

Moskva, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Afgan-ske tolpe, ki so vdrla na rusko ozemlje in ka-

Poraz Hooverjeve vlade

New York, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Hooverjeva vlada je doživela danes prvi poraz v senatu, v katerem je bila sprejeta s 47 glasovi proti 44 glasovom Debuturo-klavzula, in sicer proti izrecni želji Hooverja. Ta klavzula dovoljuje, da sme Federal Farmer & Board Bank dovoljevati farmerjem premije za inozemski eksport agrar-

nih proizvodov, ki znašajo 50 odstotkov uvozne carine na dotične predmete. Premija se bo dajala farmerjem v obliki bonov. Vlada se je bala, da bi se ti boni ne prodajali z znatnim diskontom in da ne bi te odredbe bolj koristile uvoznikom, kakor pa farmerjem samim.

c) uredbo o službenem razmerju državnih cestarjev in njih prejemkih.

Gradbeni minister se pooblašča, da more v sporazumu z notranjim ministrstvom predpisati uredbo o zaščiti javnih cest, mostov in drugih objektov na njih, o uporabi javnih, njim pripadajočih zemljišč, o omejitvi ali prepovedi vožnje z gotovimi vozili, o zidavi objektov in ograj vzdolž javnih cest, sestavi, teži in hitrosti vozil in sploh o vsem, kar je potrebno v zaščito javnih cest in varnosti prometa na njih. S to uredbo se bodo predpisale tudi kazni za kršitev njenih predpisov. Uredbe, izdane na podlagi pooblastil v tem paragrafu, se morejo spremeniti samo zakonskim potom.

(Zakon o samoupravnih cestah objavimo jutri.)

Pred delinitivnim nemškim odgovorom

Paris, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Dr. Schacht je včeraj zvečer zaprosil Owen Younga za nov rok za dovršitev pismene vloge o nemških pridržkih, katero upa formulirati tako, da jo bodo zavezniki brez odpora lahko sprejeli. Kakor poroča »Matin«, je dr. Schacht priznal, da je vedel, da zavezniki nekaterih prvotnih nemških pridržkov ne bi mogli sprejeti posebno lahko. Zato si prizadeva, da bi jih spremenil, kar pa je težka naloga. Izjavil je: »Prisiljen sem k pridržkom, ker plačila, katera je Nemčija pripravljena sprejeti, so enormna. Kljub temu si držnem upati, da bo nota, ki jo pripravljam, hitro in splošno sprejeta. »Excelsior« objavlja svoje mnenje, da bi dr. Schacht z ozirom na spor v zavezniškem taboru o razdelitvi plačil, ki jih predlaga Owen Young, rajši počakal, da bi imel gotovost, da zavezniki ne bodo več izpodbijali števil ameriškega predloga, vendar smatrajo pariški listi, da se bo ta spor med zavezniki kmalu poravnal.

Francoski socialisti o razorožitvi

Pariz, 10. maja. (Tel. »Slov.«) Bivši francoski delegat v Društvu narodov Paul Boncour je o zadnjem govoru dr. Stresemanna izjavil v »Excelsioru«, da se kontinentalni evropski narodi ne morejo odreči splošni vojaški dolžnosti. Omejitve izvežanih rezerv ne pomeni ničesar drugega, kakor odpravo vojaške dolžnosti. Posebno Francija mora vztrajati pri vojaški dolžnosti. Samo z močno narodno vojsko more ohraniti svojo svobodo. Dasi se je Nemčiji naložila dolžnost, da mora omejiti svoje oboroževanje, nima pravice, da bi silila druge narode k enakemu omejevanju. Razorožitev se more izvršiti samo v etapah. V Zenevi se je dosegel že velik napredek, ker sta Amerika in Anglija stopili na pot koncesij. Glavna stvar je, da se sedaj sklene prva razorožitvena konvencija. Omejitev vojnega materiala je upravičena, ker brez nje ni nobene razorožitve. Ta omejitev brez mednarodne kontrole ni mogoča, to pa je Nemčija odklonila.

Lakota v Vilni

Varšava, 10. maja. (Tel. »Slov.«) O ozemlju okoli Vilne grozi skoro lakota radi trajno težkega gospodarskega položaja. V teku zadnjih sedmih let sta bili dobri samo dve letini. Brez prehrane je 140.000 ljudi. Število samoumorov je silno veliko. V zadnjem času je bilo od 700 trgovin v Vilni zaprtih 174 trgovin. Tudi v Litvi se deloma že opaža lakota.

Kolera

London, 10. maja. (Tel. »Slov.«) V Kalcuti se širi kolera, posebno med Indijci. Vsak dan se pojavlja več kot 100 novih primerov kolere.

Pozdravni večer zagrebškimi akademikom

Obl. odbor in mest. občina sta snoči priredila večerjo na čast zagrebškimi akademikom-filozofom. Dekan fil. fak. dr. Stojičević je pozdravil goste v imenu univerze, akademik Hrovat pa v imenu fil. društva. Prof. dr. Ozvald in prof. dr. Matičević iz Zagreba, dr. Zarnik, Lužar, dr. Čop iz Zagreba, so naglasili pomen ozkih stikov med obema univerzama. Večer je pozivil pevski nastop akademikega okteta in phil. Vedralove.

Danes ob 9 dop. se vrši na univerzi predavanje zagreb. prof. dr. Matičevića o pomenu pedagogije za srednješolskega učitelja in prof. dr. Ozvalda o duševnem profilu otroka v predpubertetni dobi.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Danes izpremenljivo in verjetne nevihte, jutri povečini jasno, temperatura nekoliko višja. — Južne Alpe: Jasno, nekoliko topleje.

Za birmance

izgotavljam lepe obleke po meri prav poceni. — Botrom nudimo ugoden nakup modernega blaga za obleke.

Drago Schwab, Ljubljana

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni soprog, oče in stari oče, gospod

Jožef Bogataj

posestnik in klobučar v Radovljici

danes 10. maja ob ¼9 zvečer, previden s tolažili sv. vere, nenadoma umrl v starosti 67 let v Leonišču v Ljubljani.

Pogreb bo v nedeljo popoldne na farno pokopališče v Radovljici.

Radovljica, dne 10. maja 1929.

Žalujoči ostali.